

Spis treści

Przedmowa	11
Wstęp	13
Część I	
Uniwersytet i elity. Teoretyczne podstawy analiz	
Rozdział 1	
Socjologiczne interpretacje edukacji	17
1. Teorie równowagi społecznej	17
1.1. Teoria funkcjonalno-strukturalna	17
1.2. Merytokratyczne wizje rzeczywistości i ich krytyka	22
2. Teorie konfliktu	30
2.1. Teoria reprodukcji kulturowej Pierre'a Bourdieu i Jeana-Claude'a Passerona	30
2.2. Teoria reprodukcji ekonomicznej Samuela Bowlesa i Herberta Gintisa	36
Rozdział 2	
Elita i elitarność jako kategorie teoretyczne	41
1. Struktura społeczna jako kategoria teoretyczna	41
2. Elita jako kategoria teoretyczna Teorie elit	47
2.1. „Krażenie elit” według Vilfreda Pareta	50
2.2. „Klasa rządząca” według Gaetana Moski	52
2.3. Opis struktury życia kulturalnego w społeczeństwie liberalnym Karla Mannheima	53
2.4. „Elity strategiczne” Suzanne Keller	56
2.5. „Elita władzy” Charlesa Wrighta Millsa	59
Rozdział 3	
Ideal człowieka wykształconego	65

Część II

Uniwersytet we współczesnym społeczeństwie

Rozdział 1

Trzy koncepcje uniwersytetu	73
-----------------------------------	----

Rozdział 2

Społeczne funkcje uniwersytetu	79
1. Socjalizacyjna funkcja	79
2. Selekcyjna funkcja	89
3. Badawcza funkcja	101

Rozdział 3

Dylematy rozwoju współczesnej edukacji uniwersyteckiej	107
1. Wyzwania stojące przed uniwersytetem w XXI wieku	107
2. Kondycja współczesnego uniwersytetu – rekonstrukcja debaty	119
3. Komerccjalizacja współczesnej edukacji wyższej	128

Część III

Edukacja uniwersytecka i kształcenie elit – studia przypadków

Rozdział 1

Uniwersytet Harvarda	147
1. Uniwersytet i społeczeństwo amerykańskie	148
2. Miejsce i rola elity w społeczeństwie amerykańskim	149
3. Historia Uniwersytetu Harvarda – struktura organizacyjna	154
4. Selekcyjna funkcja Uniwersytetu Harvarda	159
5. Proces kształcenia na Uniwersytecie Harvarda	173
6. Wyzwania stojące przed Uniwersytetem Harvarda	179
7. Uniwersytet Harvarda i kształcenie elity społecznej	181
Podsumowanie	185

Rozdział 2

Uniwersytet w Oksfordzie	189
1. Uniwersytet i społeczeństwo brytyjskie	190
2. Miejsce i rola elit w społeczeństwie brytyjskim	193
3. Historia Uniwersytetu w Oksfordzie	197
4. Struktura organizacyjna Uniwersytetu w Oksfordzie. Istota systemu kolegialnego	201

5. Selekcyjna funkcja Uniwersytetu w Oksfordzie	202
6. Proces kształcenia na Uniwersytecie w Oksfordzie. Istota systemu tutorialnego	209
7. Wyzwania stojące przed Uniwersytetem w Oksfordzie	212
8. Uniwersytet w Oksfordzie i kształcenie elity społecznej	218
Podsumowanie	219

Rozdział 3

Uniwersytet w Tokio – „Todai”	223
1. Uniwersytet i społeczeństwo japońskie	224
2. Miejsce i rola elit w społeczeństwie japońskim	229
3. Historia i struktura organizacyjna Uniwersytetu w Tokio	235
4. Selekcyjna funkcja Uniwersytetu w Tokio	236
5. Proces kształcenia na Uniwersytecie w Tokio	242
6. Wyzwania stojące przed Uniwersytetem w Tokio	244
7. Uniwersytet w Tokio i kształcenie elit społecznych	247
Podsumowanie	248

Rozdział 4

Uniwersytet im. Ruprechta Karola w Heidelbergu	251
1. Uniwersytet i społeczeństwo niemieckie w ujęciu historycznym	252
2. Miejsce i rola elity w społeczeństwie niemieckim	260
3. Historia i struktura organizacyjna Uniwersytetu w Heidelbergu	263
4. Selekcyjna funkcja Uniwersytetu w Heidelbergu na niemieckim tle porównawczym	266
5. Proces kształcenia na Uniwersytecie w Heidelbergu	270
6. Wyzwania stojące przed Uniwersytetem w Heidelbergu. Pomiędzy Inicjatywą Doskonałości a walką o utrzymanie idei Humboldta	270
7. Uniwersytet w Heidelbergu i kształcenie elity społecznej	276
Podsumowanie	277

Rozdział 5

Uniwersytet w Kapsztadzie	281
1. Uniwersytet i społeczeństwo. Ideologia apartheidu	282
2. Miejsce i rola elity w Republice Południowej Afryki	285
3. Historia i struktura organizacyjna Uniwersytetu w Kapsztadzie	288
4. Selekcyjna funkcja Uniwersytetu w Kapsztadzie	289
5. Proces kształcenia na Uniwersytecie w Kapsztadzie	293
6. Wyzwania stojące przed Uniwersytetem w Kapsztadzie	293

7. Uniwersytet w Kapsztadzie i kształcenie elit społecznych	295
Podsumowanie	296
Rozdział 6	
Uniwersytet w Buenos Aires	299
1. Uniwersytet i społeczeństwo argentyńskie	300
2. Historia i struktura organizacyjna Uniwersytetu w Buenos Aires	301
3. Selekcyjna funkcja Uniwersytetu w Buenos Aires	303
4. Wyzwania stojące przed Uniwersytetem w Buenos Aires	304
Podsumowanie	309
Zakończenie	311
Bibliografia	319